

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/7/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7215200939
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7215200939.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobkyne I. J., bytom v P., Q. J. Č.. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, o zaplatenie 2.452,70 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 7.9.2016 č.k. 18C/40/2015-124 takto

rozhodol:

P o t v r d u je rozsudok vo vyhovujúcom výroku, vo výroku o trovách konania a o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.974,79 eura s 5,05% úrokom z omeškania zo 1.935,75 eur od 14. 2. 2015 do zaplatenia a zo sumy 39,04 eur od 30. 5. 2015 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti ohľadom zaplatenia 477,91 eura s prísl. žalobu zamietol, uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 60% a na účet Okresného súdu Košice II zaplatiť súdny poplatok v sume 118,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalobkyne titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalobkyňou uplatnený peňažný nárok z bezdôvodného obohatenia vychádzal zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.11.2009, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 400,- eur, pričom žalobkyňa uhradila žalovanému sumu vo výške 2.852,70 eura. Žalobkyňa žalobu oprela o existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a mala za to, že žalovaný sa prijatím plnenia nad sumu 400,- eur úmyselne bezdôvodne obohatil. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že účastníci uzatvorili dňa 13.11.2009 zmluvu o úvere na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver v sume 400,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala poskytnutý úver splatiť v 12 mesačných splátkach v hodnote 63,- eur o zvýšený príslušný poplatok v sume 356,- eur a teda sa zaviazala celkovo vrátiť sumu 756,- eur. Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 15.11.2010 bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 913,13 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 eura denne so základným úrokom vo výške 6% a povinnosť nahradiť trovy rozhodcovského konania v sume 263,76 eura. Okresný súd Košice II uznesením vyhlásil exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku za neprípustnú a exekučné konanie zastavil. Súd ďalej vychádzal zo zistenia, že z obsahu zmluvy je zrejmé, že oproti poskytnutým finančným prostriedkom v sume 400,- eur má žalobkyňa vrátiť 756,- eur v 12 mesačných splátkach po 63,- eur.

Suma, ktorú mala žalobkyňa vrátiť predstavuje navýšenie 89% oproti sume poskytnutej. Je nepochybné, že zmluva uzavretá so žalovaným neobsahuje žiadne údaje o RPMN, ani o úrokovej sadzbe. Z týchto dôvodov by v prípade platnosti takejto zmluvy žalovanému ako veriteľovi patrilo len právo na vrátenie tej sumy, ktorú reálne žalobkyňa poskytla.

4. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že nárok žalobkyne je dôvodný. Považoval za nepochybné, že úverová zmluva, z ktorej si žalovaný vymáhal nárok u žalobkyne je neplatná pre rozpor so zákonom i s dobrými mravmi, preto nárok žalobkyne posúdil podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka upravujúceho bezdôvodné obohatenie. Súd považoval za preukázané, že výška bezdôvodného obohatenia zodpovedá sume 1.974,79 eura (1.724,79 eura + 250,- eur) ako to vyplynulo zo žalobkyňou predložených listín. Rozsah exekučných zrážok činil sumu 2.852,70 eura, ktoré mohli zahŕňať aj trovy konania, pričom tvrdenia žalovaného o sume, ktoré mu boli uhradené žalobkyňou, či už dobrovoľne alebo cestou exekútora boli rozporné a neoveriteľné. Priznaná suma v pomere k rozsahu exekučných zrážok zohľadňuje záväzok žalobkyne na vrátenie 400,- eur z neplatnej zmluvy. V časti pohľadávky, v ktorej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo do jeho rozsahu, nebol preukázaný obsahom listinných dôkazov, súd žalobu zamietol.

5. Vzhľadom na to, že žalovaný ako dlžník bol v omeškaní s plnením peňažného dlhu uložil žalovanému povinnosť zaplatiť aj príslušný úrok z omeškania. Súd pri určení úroku vychádzal z ust. § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 563 Občianskeho zákonníka upravujúceho lehoty splatnosti viažuce sa k prvej preukázanej výzve na vydanie bezdôvodného obohatenia.

6. Výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok odôvodnil s poukazom na ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/92 Zb.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní čiastočne úspešná, uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyňu trovy konania v rozsahu 60% odôvodnených a účelne vynaložených výdavkov.

8. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že ním predložená zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ani spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Ďalej poukázal na skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinný žiaden všeobecne záväzný právny predpis podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka teda, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Ďalej žalovaný namietal, že žalobkyňa na určení bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy nemá naliehavý právny záujem. Podľa názoru žalovaného žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na určení úveru za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej v odvolaní namietal, že konanie je zaťažené vadou spočívajúcou v neodstrániteľnej prekážke konania, ak o platnosti jednotlivých častí zmluvy o úvere už bolo rozhodnuté 15.11.2010 rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s.. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 230 C.s.p.. Z rozhodcovského rozsudku je jasne zrejmé, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odplatný právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobkyňu plnenie. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z hľadiska res iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná a aj v takomto prípade res iudicata naďalej existuje. Vzhľadom na uvedené žalovaný je toho názoru, že ak procesné podmienky nie sú splnené, konanie vykazuje nedostatky. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takého rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie a preto by súd mal konanie zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania. Ďalej uviedol, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

9. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Rozsudok je vo vyhovujúcom výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

11. Žalovaný namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ C.s.p. teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu, pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom sa nedopustil ani žiadnej vady konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

14. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

15. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalovaným v odvolaní. Žalovaný pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie v priebehu konania a s ktorými sa tento náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutej časti.

16. V prejednávanej veci podľa názoru odvolacieho súdu niet pochyb o tom, že právny vzťah medzi stranami sporu je vzťahom so spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V danom prípade boli totiž žalobkyni zo strany žalovaného dočasne poskytnuté peňažné prostriedky na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

17. Námietku žalovaného, že nejde o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania, teda nie na skromnú potrebu, nemožno považovať za opodstatnenú.

18. Ako už konštatoval súd prvej inštancie pri svojom prvom rozhodnutí je nesporné, že žalobkyňa v tejto zmluve vystupovala v pozícii súkromnej osoby ako spotrebiteľ a žalovaný vystupoval ako podnikateľský subjekt. Aj keď v predloženej zmluve o úvere bolo uvedené, že finančná suma mala byť poskytnutá žalobkyni na výkon povolania, táto skutočnosť je v rozpore s údajmi uvedenými vo výpovedi žalobkyne. Zohľadňujúc vek žalobkyne a postavenie, ktorá bola v čase uzavretia zmluvy 74 ročnou starobnou dôchodkyňou berúc na zreteľ, že takýto spôsob vyznačenia účelového použitia finančných prostriedkov na vopred predtlačenom formulári bolo výlučne len v záujme žalovaného, len vyznačenie tohto údaja možno považovať za účelné a nekalé konanie žalovaného. Táto okolnosť nezakladá dôvod, aby súd nepovažoval danú zmluvu za spotrebiteľskú, ktorá sa spravuje aj ustanoveniami o spotrebiteľskom úvere.

19. Súd prvej inštancie oprel svoj záver o prijatí bezdôvodného obohatenia žalovaným nad sumu poskytnutého úveru vo výške 400,- eur o absenciu základných náležitostí zmluvy o úvere v zmysle § 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, z ktorého dôvodu je potrebné daný spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Za danej procesnej situácie preto námietky žalovaného, ktorými spochybnil nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie o neprimeranej výške odplaty nemôžu zmeniť rozhodnutie v prospech žalovaného. Výhrady žalovaného, že žalobkyňa na určení bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy nemá naliehavý právny záujem sú bez právneho významu, keďže žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, a nie žaloby o určení, ktorá je podmienená existenciou naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.

20. Pokiaľ ide o námietky žalovaného, že o platnosti namietanej zmluvy o úvere už bolo rozhodnuté rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu, tieto tiež nemožno považovať za opodstatnené. K vydaniu rozhodcovského rozsudku totiž došlo na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, ako bolo konštatované uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 12.11.2013 č.k. 39Er/399/11-37 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.9.2014 č.k. 16CoE/138/2014-73, ktorým bola vyhlásená exekúcia vedená na základe tohto rozhodcovského rozsudku za neprípustnú a exekučné konanie bolo zastavené. V tomto konaní bol prijatý záver, s ktorým sa zhoduje aj odvolací súd, že rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, keďže rozhodcovská doložka obsiahnutá vo všeobecných podmienkach bola neprijateľnou podmienkou, ktorá je od počiatku neplatnou, preto rozhodcovský rozsudok nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Tento rozhodcovský rozsudok preto nezakladá ani prekážku rozhodnutej veci, ako sa mylne domnieva odvolateľ. Pokiaľ teda žalobkyňa plnila žalovanému nad sumu poskytnutú na základe úverovej zmluvy, urobila tak bez právneho dôvodu. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že na strane žalovaného vznikol majetkový prospech vo výške 1.974,79 eura s prísl. bližšie špecifikovaným vo vyhovujúcom výroku, ktorú je povinný žalobkyňi vydať.

21. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vo vyhovujúcej časti, vrátane výroku o trovách konania a povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p.. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, preto súd zaviazal neúspešného žalovaného nahradiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

23. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).